

Tuusulan Jokelan hevoskylä

Palojoen metsän arvokkaat luontokohteet ja niiden rajaukset

Maastokäynnin muistio

Aika 14.6.2019 kello 9.00-12.00

Paikka Palojoen metsä

Osallistujat

Faunatica Oy: tutkimussuunnittelija Elina Manninen

Enviro Oy: Esa Lammi, Pekka Routasuo

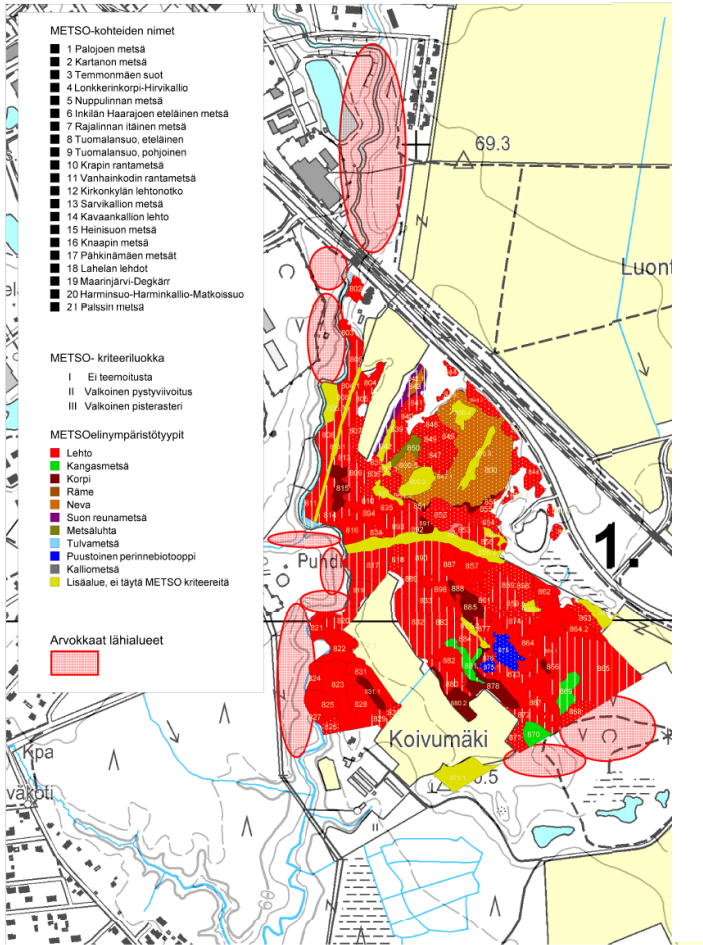
Tuusulan kunta: kaavoituspäällikkö Pia Sjöroos, yleiskaavasuunnittelija Henna Lindström, kaavasuunnittelija Jenni Aalto, kaavasuunnittelija Terhi Wermundsen

Uudenmaan ELY-keskus: johtava asiantuntija Ilpo Huolman

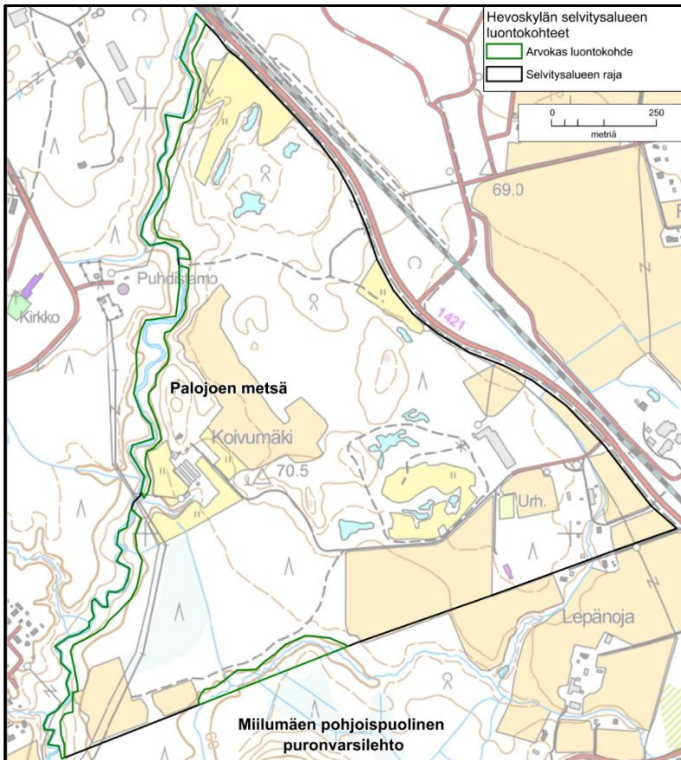
Uudenmaan liitto: Silja Aalto, Mariikka Manninen

TAUSTA

Tuusulan Jokelan hevoskylän alueelta on laadittu kaksi luontoselvitystä. Vuonna 2011 Innofor laati METSO-kartoituksen, jonka päämääränä oli selvittää, löytyykö kunnan metsäalueilta kohteita, jotka voisivat saada METSO-suojelukorvausta. Vuonna 2015 Ympäristösuunnittelu Enviro Oy laati alueelta asemakaavatasoisen luontoselvityksen. Selvityksen kohteina olivat luonto- ja kasvillisuustyyppit, arvokkaat luontokohteet ja kasvilajit, viitasammakko, pesimälinnusto, lepakot sekä sudenkorennot. METSO-kartoituksen mukaan lähes koko kunnan omistama alue on maakunnallisesti arvokasta lehtoa (Kuva 1). Asemakaavatasoisen luontoselvityksen mukaan alueella ei ole maakunnallisesti arvokkaita luontotyypppejä. Selvityksessä arvotettiin Palojokeen rajoittuva rinnemetsä paikallisesti arvokkaaksi (Kuva 2).

Kuva 1. Tuusulan METSO-inventoinnissa löydetty METSO-kohteet (Innofor 2011).

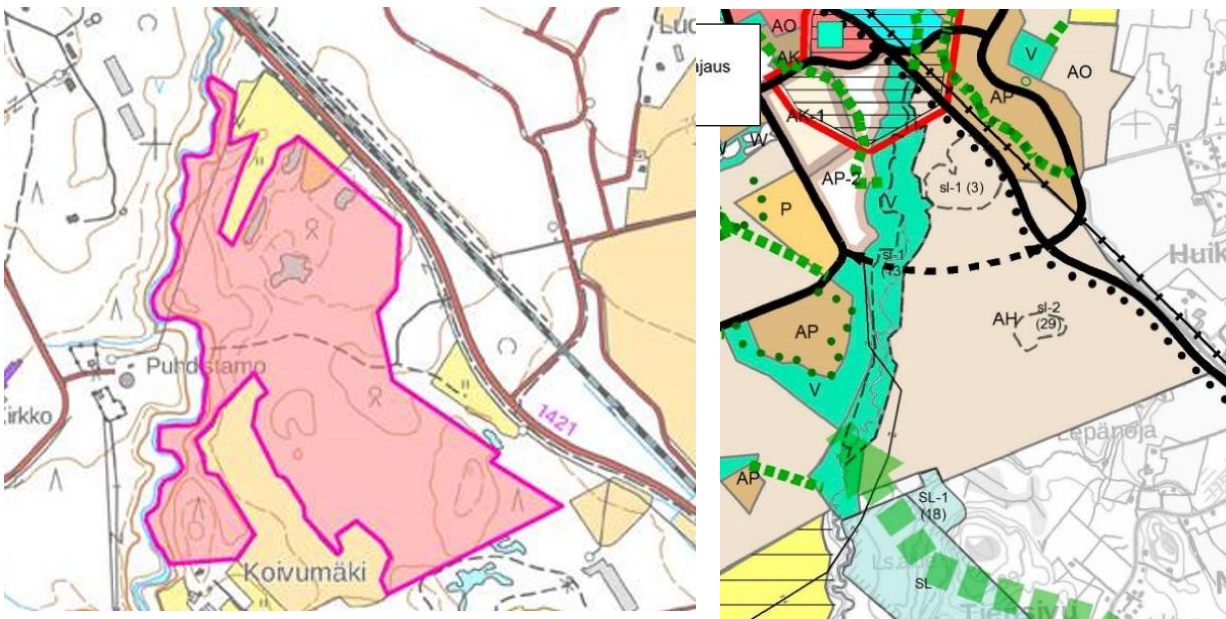

Kuva 2. Luontoselvityksessä rajattu arvokas luontokohde (Enviro 2015).

Vuonna 2018 Faunatica Oy laati Uudenmaanliiton toimeksiannosta työpöytä tarkastelun alueen arvoista maakuntakaavaa varten. Työpöytä tarkastelu perustui seuraaviin lähteisiin:

- Tuusulan kunta METSO-inventoinnin loppuraportti (Innofor 2011)
- Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen (2017b) kuvaus alueesta
- Ympäristöhallinnon Hertta-tietokannan havainnot (Ympäristöhallinto 2017b)
- Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyyseihin perusteella (Jalkanen ym. 2018)
- Tiedot Natura-alueista sekä yksityismaiden ja valtion maiden luonnonsuojelualueista (Ympäristöhallinto 2017a)
- Pinta-alojen arviointi Maanmittauslaitoksen kartta-aineistojen perusteella

Työpöytäanalyysin mukaan koko Innoforin METSO-raportissa vuonna 2011 rajattu alue täyttää Uudellemaalle laaditut kriteerit luonnonympäristöjen arvottamisesta eli ns. LAKU-kriteerit eli on maakunnallisesti arvokasta aluetta (Kuva 3).

Kuva 3. Faunatica Oy:n (2018) maakunnallisesti arvokkaan luontokohteen rajausta (vasen kuva) ja Tuusulan kunnan yleiskaavaehdotuksen rajausta (oikea kuva).

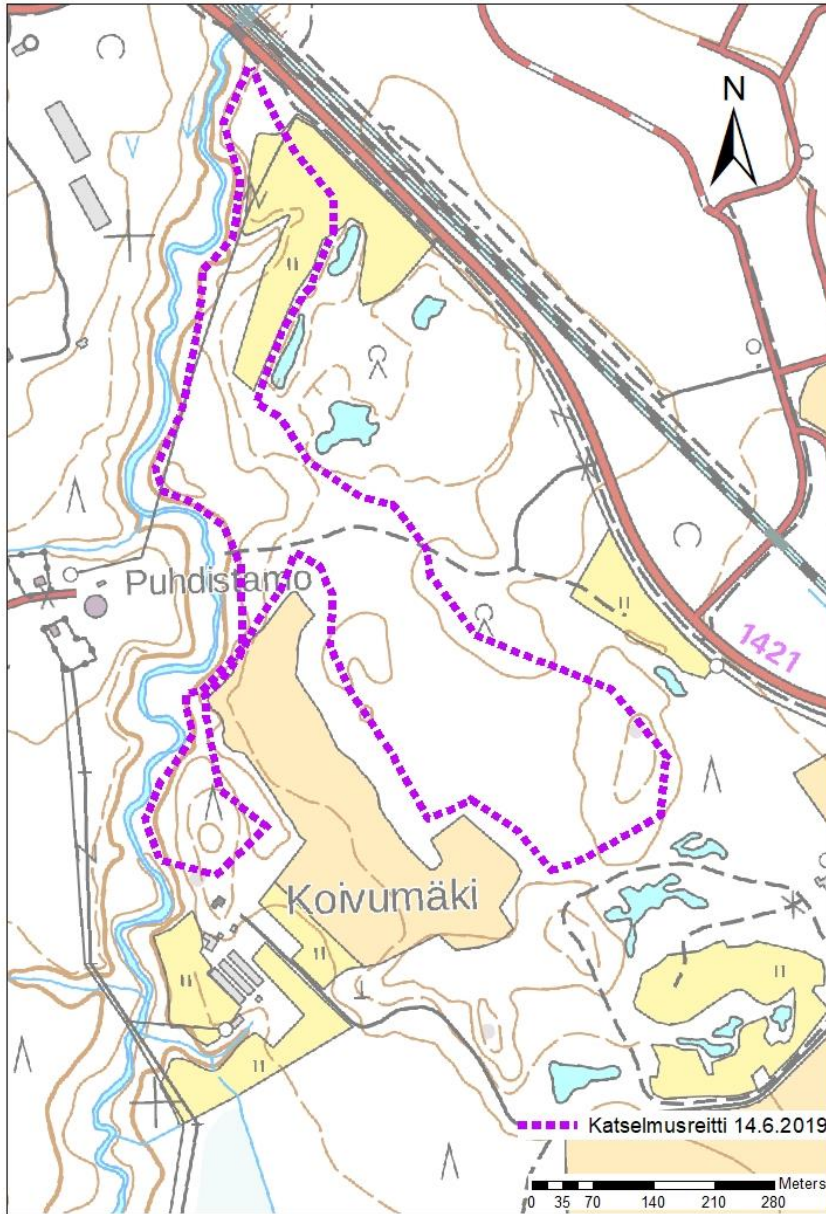
Tuusulan kunnan yleiskaavaehdotuksessa arvokkaaksi luontokohteeksi on rajattu tuoreimpaan maastotyöhön perustuvan luontoselvityksen arvokkaat luontokohteet eli paikallisesti arvokkaana luontokohteena Palojoen varsi (Kuva 3).

Koska luontoselvitykset ja rajaukset ja arvotus (maakunnallinen vs. paikallinen) poikkesivat toisistaan, päätettiin Jokelan hevoskylän alueelle tehdä maastokatselmus 14.6.2019. Katselmukseen osallistuivat Tuusulan kunnasta Pia Sjöroos, Henna Lindström, Jenni Aalto ja Terhi Wermundsen; Uudenmaan ELY-keskuksesta Ilpo Huolman; Faunatica Oy:stä Elinan Manninen, Enviro Oy:stä Esa Lammi ja Pekka Routasuo sekä Uudenmaan liitosta Silja Aalto ja Mariikka Manninen. Maastoselvityksessä kuljettiin noin neljän kilometrin matka (Kuva 4) ja käytiin läpi kuviot 2, 4, 5, 6 ja 9 (Kuva 5).

Kuviota 3 (lammet, joilla esiintyy viitasammakoita) ei käsitelty maastokäynnillä. Lampien yhteyteen ei olla esittämässä rakentamista. Lammet on huomioitu Tuusulan yleiskaava 2040 työssä alueen osana, joka on luonnonsuojellullisesti paikallisesti arvokas (sl-1).

Maastokäynnin yhteydessä Environ edustajat ottivat esille kysymyksen, miksi heidän selvitystään ei ole mainittu lähteenä Faunatican Uudenmaan liitolle tekemässä selvityksessä. Faunatican

selvityksessä on suoraan tekstiosuusia Environ selvityksestä, joten se tulisi mainita lähteenä. Environ selvitys on liitteenä tämän muiston ohessa.

Kuva 4. Katselmusreitti 14.6.2019.

Kuva 5. Hevoskylän luontoselvitysalueen osa-alueet (Enviro 2015). Katselmuksessa käytiin läpi kuviot 2, 4, 5, 6 ja 9.

2=tuore lehto, 4 = lehtomainen kangas ja tuore lehto; 5 = tuore lehto; 6 = lehtomainen kangas; 9 = lehtomainen kangas ja tuore lehto

Katselmuksen tulos

Faunatica (2018) oli arvottanut työpöytätyöskentelyssä LAKU-kriteerien täyttymisen laajalle alueelle. Faunatican työpöytä tarkastelua tarkennettiin maastokäynnillä. Palojoen varsi oli luontoasiantuntijoiden mielestä kohteen arvokkain osa. Maastokäynnin huomioiden pohjalta havaittiin, että maakunnalliset luontoarvot keskittyvät kuvioiden 2, 4 ja 9 alueille, joten on perusteltua merkitä ne luonnonsuojelualueeksi. Maakunnallisesti arvokkaaksi rajattiin myös Palojoen länsirantaa. Lännessä arvokkaan kohteen rajaus todettiin laajemmaksi kuin Faunatican 2018 selvityksen LAKU-kriteerit täyttävä rajaus.

Kuvioiden 5 ja 6 kohdalla ELY ja luontokonsultit Faunaticasta ja Envirosta totesivat metsän olevan nuorempaa. Kuviolla 5 sovellettavia LAKU-kriteerejä ovat lähinnä yleisistä kriteereistä sijaintikriteeri (Kuuluminen suurempaan, erilaisten luontotyyppien muodostamaan yhdistelmään lisää luontotyypin esiintymän arvoa). Luontotyyppikriteereistä voidaan käyttää metsien yhdistelmäkriteeriä (vähintään maakunnallisesti arvokkaisiin metsiin, metsälaitumiin tai puustoihin soihin läheisesti kytkeytyneet, luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset metsät) sekä metsien yhteistä kriteeriä (vähintään 5 ha

laajuiset, luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset, runsaslehtipuustoiset, varttuneet tai sitä vanhemmat metsät, joissa on lahoa lehtipuuta yli 5 m³/ha). Pääosin lehtoa oleva kuvio rajoittuu maakunnallisesti arvokkaaseen Palojoen metsäalueeseen. Kuvio 6 on puustoltaan nuorempaa ja se on pääosin lehtomaista kangasta, joten LAKU-kriteerit eivät täyty. Näillä kuvioilla oli myös selvästi näkyvillä ihmisen toiminnan jäljet eli saventoimitteita tarpeisiin ja myös ihmisen aikaisempi metsänhoito oli huomattavissa. Tässä kohtaa todettiin olevan syytä tarkentaa maakunnallisesti arvokkaan alueen rajausta suppeammaksi Faunatican 2018 raportin rajauksesta.

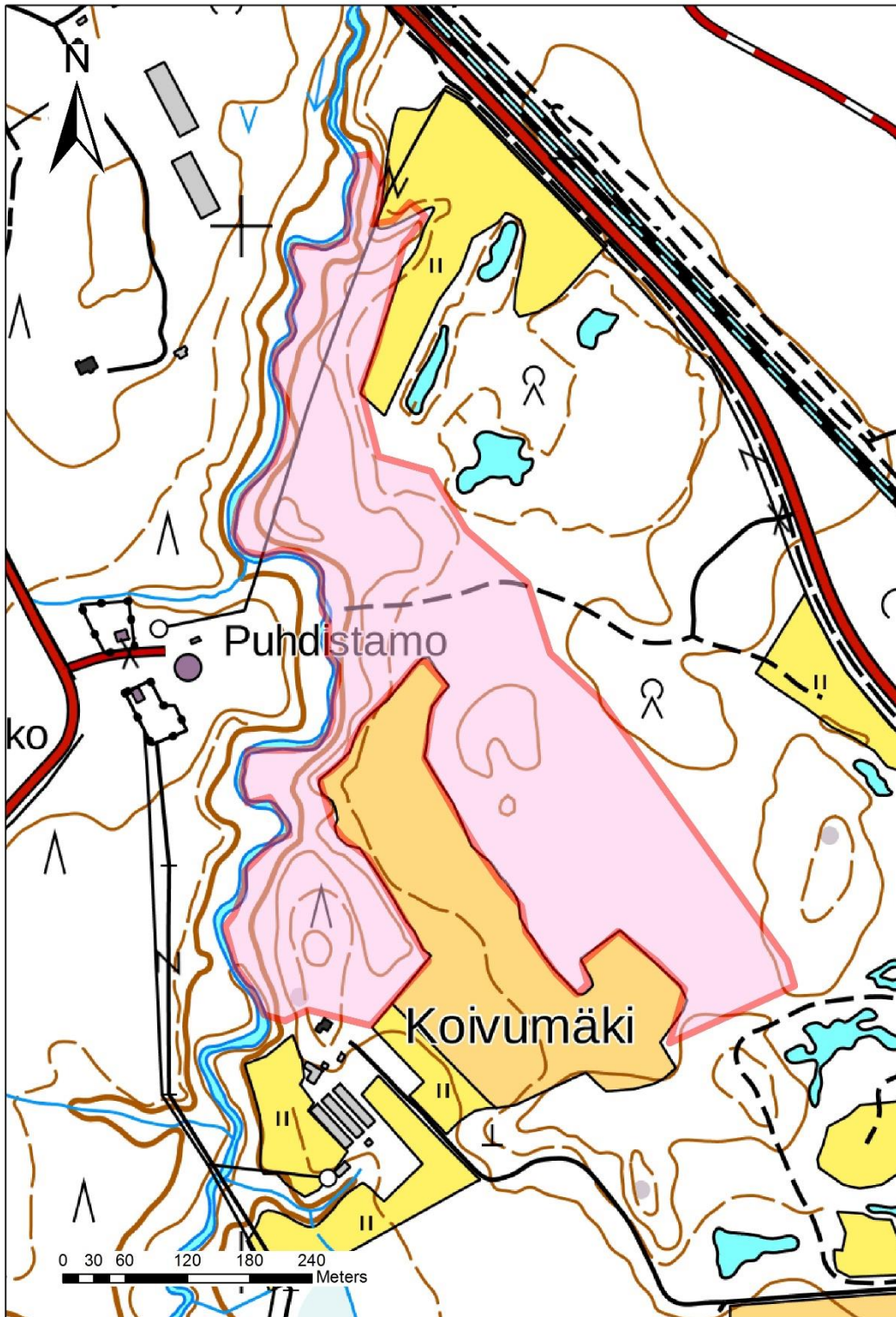
Maastokäynnin lopussa (Uudenmaan liiton edustajat olivat poistuneet maastokäynniltä hiukan ennen kierroksen loppumista) ELY:n edustaja Ilpo Huolman katsoi, että kuvion 5 alueelle Tuusulan kunta voi hänen arvionsa mukaan esittää suunniteltua rakentamista ja Uudenmaan liiton olisi hyvä merkata suojelumerkintään, että suojelualueen itärajaus tullaan tarkentamaan tarkemmassa suunnittelussa. Maastossa käytiin keskustelua, että alue soveltuisi hyvin hevoskylän metsälaitumille, jolloin metsälaitumet toimisivat puffereina suojelualueen ja asutuksen välissä. Environ kommenttina kuvion 5 pohjoispäässä on laidunnukseen sopivaa metsää, mutta muuten metsälaidunnuksen olisi hyvä sijoittua kuviolle 6. Metsälaitumet ovat myös luonnon kannalta arvokkaita alueita, koska ne ovat monien uhanalaisten ja harvinaisten eliöiden elinympäristöä.

Tuusulan kunnan Jokelan hevoskylän asemakaava etenee nyt luonnosvaiheeseen. Syksyn aikana Tuusulan kunta esittää hevoskylän suunnitelmien avulla oman näkemyksensä arvokkaan luontokohteen huomioimisesta hevoskylän suunnittelun yhteydessä. Tuusulan kunta pohtii syksyn aikana, millä kaavamerkinnällä arvokkaan luontokohteen säilyminen turvataan.

Uusi perustettava luonnonsuojelualue kytkeytyy hyvin eteläpuolella sijaitsevaan luonnonsuojelualueeseen. Palojoen arvokkaasta ranta-alueesta on tarkoitus perustaa luonnonsuojelualue ja neuvottelut luonnonsuojelualueen perustamisesta alueelle on tavoitteena käynnistää Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa mahdollisimman nopeasti.

Kuva 6. Katselmuksen perusteella päivitetty uusi arvokkaan luontokohteen yleiskaavatasoinen rajaus ilmakuva pohjalla. Katselmuksessa todettiin, että asemakaavoituksen yhteydessä rajauksen itärajan tarkemman huomioon ottamisen tapa ratkaistaan.

Kuva 7. Katselmuksen perusteella päivitetty uusi arvokkaan luontokohteen yleiskaavatasoinen raja peruskartalla. Katselmuksessa päätettiin, että suojelualueen itärajaa tarkennetaan tarkemman asemakaavataso suunnittelun yhteydessä.

LIITTEET

Liite 1. Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2015. Jokelan hevoskylän luontoselvitys.

jakelu/osallistujat

Faunatica Oy: tutkimussuunnittelija Elina Manninen

Enviro Oy: Esa Lammi, Pekka Routasuo

Tuusulan kunta: kaavoituspäällikkö Pia Sjöroos, yleiskaavasuunnittelija Henna Lindström, kaavasuunnittelija

Jenni Aalto, kaavasuunnittelija Terhi Wermundsen

Uudenmaan ELY-keskus: johtava asiantuntija Ilpo Huolman

Uudenmaan liitto: Silja Aalto, Mariikka Manninen

jakelu

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus: ympäristösuojelupäällikkö Tapio Reijonen, ympäristösuunnittelija Mia Honkanen